

SESTUP IŠTARY DO PODSVĚTÍ

NINIVSKÁ VERZE

Do Země bez návratu, panství Ereškigaly,
Ištar, dcera Sínova, rozhodla se jít.
Vskutku se rozhodla jít Sínova dcera
do domu temnoty, přibytí Erkally,
5 do domu, kam vstupuje se, leč odkud se nevychází,
na cestu, z níž návratu není,
do domu, kde všichni, kdo vejdou, světla jsou zbaveni,
kde prach nužnou je jim stravou a hlína pokrmem.
Světlo nezří, v temnotách bydlí,
10 jak ptáci se halí v péřový šat.
Prach uléhá na závoru i dveře
(8) a mrtvé ticho rozlévá se kolem.

Když Ištar dospěla k bráně Země bez návratu,
vrátnému u brány pravila takto:
„Slyš, vrátný, otevři bránu!
15 Otevři bránu, ať mohu vejít!
Jestliže bránu neotevřeš a vstoupit mne nenecháš,
vypáčím dveře, přerazím závoru,
rozbiji ostění, vyvrátím křídla
a vyvedu mrtvé, ti pohltí živé
20 a mrtvých víc bude než živých!“
Vrátný otevřel ústa svá
a pravil vznešené Ištarě řka:
„Postůj, paní má, dveře nevyvracej!
(22) Počkej uvnitř...!
Půjdu tvé jméno ohlásit královně Ereškigale.“

25 I vešel vrátný a pravil Ereškigale:
„Slyš, tvá sestra Ištar u brány čeká,
ona, jež velká švihadla třímá a před králem Eou
čeří hlubinu!“

Když to Ereškigal uslyšela,
jak odříznutá větévka tamaryšku zbledla jí tvář,
30 jak rákosové stéblo zčernaly jí rty.
„Jaký to úmysl ji ke mně přivádí, s jakým to záměrem
přichází ke mně?“

Vždyť já tu piji vodu s Anunnaky,
jím hlínu místo chleba a místo piva kalnou vodu
polykám.

Oplakávám muže, kteří opustili ženy své,
35 oplakávám dívky, jež z klína svých manželů vyrvány
byly,
slaboučké děti oplakávám, jež předčasnou smrtí
skonaly.

Jdi, vrátný, bránu jí otevři,
však jednej s ní podle prastarých zákonů!“

I šel vrátný a bránu jí otevřel.
40 „Vejdi, má paní, nechť Kuta nad tebou zajásá,
nechť palác té Země bez návratu se raduje z tebe!“

Když první ji provázel branou, korunu velkou z hlavy
jí sňal.

„Proč, vrátný, sňal jsi mi z hlavy korunu velkou?“
„Vejdi, má paní, tak zněj zákony vládkyně podsvětí!“
45 Když druhou ji provázel branou, z uší jí sundal
náušnice.

„Proč, vrátný, vzal jsi mi z uší náušnice?“
„Vejdi, má paní, tak zněj zákony vládkyně podsvětí!“
Když třetí ji provázel branou, z krku jí sundal
náhrdelník.

50 „Proč, vrátný, sňal jsi mi z krku náhrdelník?“
„Vejdi, má paní, tak zněj zákony vládkyně podsvětí!“
Když čtvrtou ji provázel branou, sebral jí z řader
ozdoby.

„Proč, vrátný, vzal jsi mi ozdoby z ňader?“

„Vejdi, má paní, tak znějí zákony vládkyně podsvětí!“
Když pátou ji provázal branou, z boků jí odepjal
z porodních kamenů pás.

55 „Proč, vrátný, sňal jsi mi z boků z porodních
kamenů pás?“

„Vejdi, má paní, tak znějí zákony vládkyně podsvětí!“
Když šestou ji provázal branou, sundal jí náramky
z rukou a nohou.

„Proč, vrátný, vzal jsi mi náramky z rukou a nohou!“

60 „Vejdi, má paní, tak znějí zákony vládkyně podsvětí!“
Když sedmou ji provázal branou, cudnosti roušku
z těla jí sňal.

„Proč, vrátný, sňal jsi mi z těla cudnosti roušku?“

„Vejdi, má paní, tak znějí zákony vládkyně podsvětí!“

Když Ištar sestoupila do Země bez návratu
a Ereškigal ji spatřila, zlostně se osopila na ni
65 a Ištar zas proti ní se vrhla bez rozvahy.

Tu Ereškigal otevřela ústa svá
a pravila Namtarovi, pošlu svému, řkouc:
„Jdi, Namtare, zavři ji v mém paláci
a šedesát nemocí na Ištaru vypuště!“

70 Nemoc očí na její oči,
nemoc paží na její paže,
nemoc nohou na její nohy,
nemoc srdce na její srdce,
nemoc hlavy na její hlavu.
75 Proti ní celé, proti ní šedesát nemocí vypuště!“

Poté, co vládkyně Ištar sestoupila do podsvětí,
na kravku neskáče býk, osel se s oslicí nepáří
a dívku na ulici neobtěžká muž.
Sám ve své komoře uléhá muž

80 a stranou uléhá dívka.

revers Sklícen je Papsukkal, posel velkých bohů, chmurná
jeho tvář,

v smuteční šat je oděn a špinavý vlas nosí.
Zemdeně kráčel a před Sínem, otcem svým, dal se
do pláče,

před Eou, králem, vytryskly mu slzy.

85 „Do podsvětí sestoupila Ištar a ještě není zpět.
Od té doby, co do Země bez návratu sestoupila Ištar,
na kravku neskáče býk, osel se s oslicí nepáří
a dívku na ulici neobtěžká muž.
Sám ve své komoře uléhá muž
90 a stranou uléhá dívka.“

Král Ea v svém moudrém srdci stvořil muže,
stvořil herce jménem Asúšunamir.

„Jdi, Asúšunamire, vydej se k bráně Země bez návratu!
Ať sedm jejích vrat otevře se před tebou!

95 Ať uvidí tě Ereškigal a raduje se z tebe!
Až její srdce bude klidné a rozjasní se její mysl,
zaklínej ji při všech velkých bozích!

(7. 13) Vždyť nejsi zrozen z mateřského lůna.
Pak pozvedni hlavu a povšimni si měchu!“

„Ó, paní má, ať podají mi měch, abych se z něho
vody napil!“

100 Když to Ereškigal uslyšela,
do stehna se udeřila, hryzla do prstu.
„Žádal jsi ode mne něco, co žádat jsi neměl.
Jdi, Asúšunamire, proklínám tě kletbou velikou!

105 Budeš se živit chlebem z městských struh,
z městských stok se budeš napájet!
Zdržovat se budeš ve stínu hradeb
a na prahu budeš usedat,
opilec i strážlivý udeří tě v tvář!“
Ereškigal otevřela ústa svá

110 a pravila Namtarovi, pošlu svému, řkouc:
„Jdi, Namtare, zabaš na Egalginu!
Lasturami okrášli prahy,
vyved' Anunnaky a posad je na zlaté trůny!
Ištaru pokrop vodou života a ke mně ji přiveď!“

- 115 Šel Namtar a zabušil na Egalginu.
 Lasturami okrášlil prahy,
 vyvedl Anunnaky a posadil je na zlaté trůny.
 Ištaru pokropil vodou života a k Ereškigale ji přived.
 (r. 35) „Jdi, Namtare, Ištaru propuť,
 (r. 36) však nedá-li ti výkupné, pošli ji zpět!“
 (r. 37) Namtar se svými pomocníky Ištaru odvedl.
 Když první ji provázel branou, vrátil jí na tělo cudnosti
 roušku.
- 120 Když druhou ji provázel branou, vrátil jí náramky
 na ruce a nohy.
 Když třetí ji provázel branou, vrátil jí na boky
 z porodních kamenů pás.
 Když čtvrtou ji provázel branou, na ňadra vrátil jí
 ozdoby.
 Když pátou ji provázel branou, vrátil jí na krk
 náhrdelník.
 Když šestou ji provázel branou, vrátil jí do uší
 náušnice.
- 125 Když sedmou jí provázel branou, vrátil jí na hlavu
 korunu velkou.

„Jestliže nedá ti výkupné, pošli ji zpět!
 Dumuziho, manžela jejího mládí,
 vykoupej v čisté vodě, vonným olejem pomaž,
 v červené roucho ho oblékni; nechť zahraje na flétnu
 z lazuritu“

- 130 a bujné děvy ať jeho mysl rozjaří!“

Vládkyně Belili se přizdobila šperky,
 drahými kameny byl její klín pokryt.
 A když uslyšela nárek bratra svého, udeřila v klenoty,
 jež kráslily jí tělo,
 udeřila v drahokamy, jež pokrývaly zřepdu kravku
 divokou.

- 135 „Jediného mého bratra mi neber!“
 Až Dumuzi vystoupí na zem, až vystoupí s ním flétna
 z lazuritu a prsten z karneolu,

až vystoupí s ním plačící muži a plačky,
 nechť vystoupí též mrtví a čichají obětní kouř!

DRUHÁ AŠŠURSKÁ VERZE

- K Antum, mocné vládkyni podsvětí,
 k bohyni, jež sídlí vprostřed Erkally,
 na to Velké místo, k mocné vládkyni podsvětí,
 k bohyni, jež sídlí vprostřed Erkally,
 5 k podsvětnímu paláci, odkud se poutník nevrátí,
 kde světlo neozáří lidskou bytost,
 kde mrtví sražení jsou v prach,
 kde temnota se rozprostírá a hvězda nevzejde,
 tam dcera Sínova rozhodla se jít.
 10 Vskutku se rozhodla jít a vydala se v místa,
 odkud se poutník nevrátí.

pak, Nannare, jehož ostrý pohled proniká každé srdce,
smutná mysl lidí se nad tím rozveselí.

Nechť těm, kdo dlí v zemi, se dobře vede.

435 Až, Nannare, obnovíš znovu své město, navždy tě
velebit bude.

Jedenáctá proskynese

SESTUP INANNY DO PODSVĚTÍ

NIPPURSKÁ VERZE

Z nebes do podsvětí rozhodla se jít,
z nebes do podsvětí se bohyně rozhodla jít,
z nebes do podsvětí se Inanna rozhodla jít.

Má paní opustila nebe, opustila zemi, na onen svět
se vydala,
5 Inanna opustila nebe, opustila zemi, na onen svět
se vydala.
Zanechala panování, zanechala vlády, na onen svět
se vydala.
V Uruku chrám Eanna opustila, na onen svět
se vydala.
V Badtibiře chrám Emuškalamma opustila, na onen
svět se vydala.
V Zabalamu chrám Giguna opustila, na onen svět
se vydala.
10 V Adabu chrám Ešarra opustila, na onen svět se
vydala.
V Nippuru chrám Baradurgarra opustila, na onen svět
se vydala.
V Kiši chrám Chursagkalamma opustila, na onen svět
se vydala.
V Akkadu chrám Eulmaš opustila, na onen svět
se vydala.

Vybrojila se veškerou božskou mocí
15 a do svých rukou vložila ji beze zbytku.
Když tak pevnost dala krokům svým,
na hlavu vložila si korunu velkou,
na čele si kadeře přičesala,

20 uchopila hůlku z lazuritu
a z drobných kamének lazuritu si náhrdelník pověsila
na krk.

Korálky si ňadra přizdobila,
zlatý náramek si navlékla na ruku,
přívěsek »pojď-muži-pojď« na prsa si přivázala,
25 ženským šatem, šatem panovnice, zahalila tělo
a líčidlem »kéž-přijde-kéž-přijde« potřela si oči.

Když k podsvětí Inanna kráčela
a Ninšubura, průvodkyně, šla jí po boku,
Inanna svatá Ninšubuře řekla:
„Oporo má věrná,
30 má správkyně dobrých slov,
posle můj pravdivých zpráv!
Až do podsvětí sestoupím,
až dojdu na onen svět,
naříkej pro mne jak nad rozvalinami,
35 v chrámu tluč kvůli mně na buben,
obejdi kvůli mně příbytky bohů,
drásej si líce, drásej si ústa,
drásej si hýždě zahalené,
jak chudaš v prostý se oblékni šat
40 a do Ekuru, Enlilova chrámu, nejprve zamiř svůj krok!
Až vstoupíš do Ekuru, Enlilova chrámu,
před jeho zraky propukni v pláč!
— Enlile, otče, nenech svou dceru v podsvětí zhytnout,
svůj vzácný a dobrý kov podsvětním prachem nenech
45 svůj dobrý lazurit palicí kameníka roztrítit nenech,
nenech svůj zimostráz rozštípnout topůrkem
dřevorubce,
přečistě Inanně na onom světě zahynout nedej! —
Jestliže Enlil ti nepomůže, vydej se do Uru!
50 Až v Uru v příbytek zemského . . .
do chrámu Ěkišnugal k Nannarovi vstoupíš,
před jeho zraky propukni v pláč!

— Nannare, otče, nenech svou dceru v podsvětí
zhytnout,
svůj vzácný a dobrý kov podsvětním prachem nenech
pokrýt,
svůj dobrý lazurit palicí kameníka roztrítit nenech,
55 nenech svůj zimostráz rozštípnout topůrkem
dřevorubce,

přečistě Inanně na onom světě zahynout nedej! —
Jestliže Nannar ti nepomůže, vydej se do Eridu!
Až v Eridu do chrámu Enkiho vstoupíš,
před jeho zraky propukni v pláč!
60 — Enki, otče, nenech svou dceru v podsvětí zhytnout,
svůj vzácný a dobrý kov podsvětním prachem nenech
pokrýt,
svůj dobrý lazurit palicí kameníka roztrítit nenech,
nenech svůj zimostráz rozštípnout topůrkem
dřevorubce,
přečistě Inanně na onom světě zahynout nedej! —
65 Enki, otec, moudrý vládce,
jenž ví o chlebě a vodě života,
jistě mne opět přivede k žití.“

Když k podsvětí Inanna kráčela,
průvodkyni své Ninšubuře pravila takto:
70 „Jdi, Ninšuburo,
slova, která ti říkám, dobře v paměti chovej!“
A když se Inanna k paláci přiblížila, k té hoře
z lazuritu,
na bránu podsvětí zabušila zlostně,
před podsvětním palácem vykřikla vztekle:
75 „Otevři dům, vrátný, otevři dům!
Otevři dům, Neti, otevři dům, já sama tam vstoupiti
chci!“

Neti, v podsvětí nejvyšší vrátný,
Inanně svatě odvětil:
„Kdo vlastně jsi?“
80 „Jsem Inanna ze země vycházejícího slunce.“
„Jsi-li Inanna ze země vycházejícího slunce,

proč přicházíš do země bez návratu?
S jakým úmyslem přicházíš po cestě, která nevede
zpět?“

Inanna svatá mu odpověděla takto:

85 „K své starší sestře Ereškigale,
jíž manžel její, pán Gugalanna, zemřel,
na pohřeb jdu se podívat,
úlitbu mu přinést chci. Věřu, že je tomu tak!“

90 Inanně svatě odpověděl:
„Postůj, Inanno, s paní svou promluvit musím,
s paní svou Ereškigalou promluvit musím ...
promluvit musím!“

Neti, v podsvětí nejvyšší vrátný,
k paní své Ereškigale do paláce vstoupil a takto jí
pravil:

95 „Ó, paní má, jakási panna
jako bůh ...
Na bránu ...
(1 řádek zničen)
V chrámu Eanna ...
100 Vyzbrojila se veškerou božskou mocí
a do svých rukou vložila ji beze zbytku.
Když tak pevnost dala krokům svým,
na hlavu vložila si korunu velkou,
na čele si kadeře přičesala,
105 uchopila hůlku z lazuritu
a z drobných kamének lazuritu si náhrdelník pověsila
na krk.

Korálky si ňadra přizdobila,
zlatý náramek si navlékla na ruku,
přívěsek »pojď-muži-pojď« na prsa si přivázala,
110 líčidlem »kěz-přijde-kěz-přijde« potřela si oči
a ženským šatem, šatem panovnice, zahalila tělo.“

Když to Ereškigal uslyšela, do stehna se udeřila,
hryzla se do prstu

a takto pravila Netimu, nejvyššímu svému vrátnému:

115 „Jdi, Neti, můj nejvyšší vrátný v podsvětí,
slova, která ti říkám, dobře v paměti chovej!
Pozvedni závory sedmi velkých podsvětních bran,
vrata prvního paláce Ganzer, tváře podsvětí, zešíroka
otevři!

Až vejde dovnitř,
bude shrbená a nahá.“

120 Neti, v podsvětí nejvyšší vrátný,
slova své vládkyně bedlivě vyslechl.
Pozvedl závory sedmi velkých podsvětních bran,
vrata prvního paláce Ganzer, tváře podsvětí, zešíroka
otevřel

a pravil Inanně svatě:

125 „Nuž vejdi, Inanno!“
Když dovnitř vešla,
korunu velkou z hlavy jí sňal.
„Co to má znamenat?“
130 „Tiše buď, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!
Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“
Když prošla druhou branou,
hůlku z lazuritu jí vzal.
„Co to má znamenat?“
135 „Tiše buď, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!
Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“
Když prošla třetí branou,
náhrdelník z drobných kamének lazuritu z krku jí sňal.
„Co to má znamenat?“
140 „Tiše buď, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!
Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“
Když prošla čtvrtou branou,
korálky z ňader jí sňal.
„Co to má znamenat?“
145 „Tiše buď, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!
Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“
Když prošla pátou branou,
zlatý náramek z ruky jí sňal.

- „Co to má znamenat?“
 „Tiše buď, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!
 150 Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“
 Když prošla šestou branou,
 přívěsek »pojď-muži-pojď« z prsou jí sňal.
 „Co to má znamenat?“
 „Tiše buď, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!
 155 Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“
 Když prošla sedmou branou,
 ženský šat, šat panovnice, z těla jí sňal.
 „Co to má znamenat?“
 „Tiše buď, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!
 160 Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.
 Shrben a nahý každý sem přichází.“

Na trůn Ereškigaly svatě se Inanna posadila.
 Tu sedmero Anunnaků, soudců, vyneslo nad ní
 rozsudek.

- 165 Pohlédli na ni smrtícím zrakem,
 oslovili ji ochromujícím slovem,
 káravým hlasem jí okřikli.
 I proměnila se Inanna v nemocnou ženu, ubité tělo,
 a ubité tělo na hřeb pověšeno bylo.

- Když uplynuly tři dny a tři noci,
 170 průvodkyně její Ninšubura,
 správkyně dobrých slov,
 posel pravdivých zpráv,
 jak nad rozvalinami pro ni nařkala,
 v chrámu bušila na buben,
 175 obešla kvůli ní příbytky bohů,
 rozdrásala si líce, rozdrásala si ústa,
 rozdrásala si hýždě zahalené,
 jak chudás v prostý se oblékla šat
 a do Ekuru, Enlilova chrámu, nejprve zamířila svůj
 krok.
 180 Když vstoupila do Ekuru, Enlilova chrámu,
 před jeho zraky propukla v pláč.

- „Enlile, otče, nenech svou dceru v podsvětí zhynout,
 svůj vzácný a dobrý kov podsvětním prachem nenech
 pokrýt,
 svůj dobrý lazurit palicí kameníka roztříštit nenech,
 185 nenech svůj zimostráz rozštípnout topůrkem dřevorubce,
 přečistě Inanně na onom světě zahynout nedej!“
 Otec Enlil Ninšubure odvětil:
 „Má dcera zatoužila po nebi, zatoužila po podsvětí,
 Inanna zatoužila po nebi, zatoužila po podsvětí.
 190 Zákony podsvětí, zákony vznešené, ovládnout chtěla.
 Kdo žádal by něco takového?“
 Enlil, otec, jí nepomohl. I vydala se do Uru.

- Když v Uru v příbytek zemského...
 do chrámu Ekišnugal k Nannarovi vstoupila,
 195 před jeho zraky propukla v pláč.
 „Nannare, otče, nenech svou dceru v podsvětí zhynout,
 svůj vzácný a dobrý kov podsvětním prachem nenech
 pokrýt,
 svůj dobrý lazurit palicí kameníka roztříštit nenech,
 nenech svůj zimostráz rozštípnout topůrkem dřevorubce,
 200 přečistě Inanně na onom světě zahynout nedej!“
 Otec Nannar Ninšubure odvětil:
 „Má dcera zatoužila po nebi, zatoužila po podsvětí,
 Inanna zatoužila po nebi, zatoužila po podsvětí.
 Zákony podsvětí, zákony vznešené, ovládnout chtěla.
 205 Kdo žádal by něco takového?“
 Nannar, otec, jí nepomohl. I vydala se do Eridu.

- Když v Eridu do chrámu Enkiho vstoupila,
 před jeho zraky propukla v pláč.
 „Enki, otče, nenech svou dceru v podsvětí zhynout,
 210 svůj vzácný a dobrý kov podsvětním prachem nenech
 pokrýt,
 svůj dobrý lazurit palicí kameníka roztříštit nenech,
 nenech svůj zimostráz rozštípnout topůrkem dřevorubce,
 přečistě Inanně na onom světě zahynout nedej!“
 Otec Enki Ninšubure odvětil:

- 215 „Co přihodilo se mé dceři? Jsem zneklidněn!
 Co přihodilo se Inanně? Jsem zneklidněn!
 Co přihodilo se vládce všem zemí? Jsem zneklidněn!
 Co přihodilo se nebeské kněžce? Jsem zneklidněn!“
 Zpod nehtů vyškrábl trochu špíny a stvořil herce
 kurgarrú.
- 220 Zpod nehtů červeně lakovaných vyškrábl trochu špíny
 a stvořil kněze galaturru.
- Prvnímu dal chléb života,
 druhému živou vodu
 a takto jim pravil:
 „Nuž jděte, vydejte se k podsvětí!
 225 Jak mouchy létejte kol brány,
 jak ještěrky se točte kolem stěžejí!
 Ereškigal, matka, rodička,
 leží nemocna kvůli dětem svým.
 Její svaté tělo lněnou pokrývkou zahaleno není,
 230 řadra její jak nádoba nejsou...
 (*1 řádek poškozen*)
 vlasy jako sláma jí hlavu pokrývají
 a jenom říká: — Ach, mé nitro, běda! —
 Tu řekněte jí: — Paní naše, ty naříkáš. Ach, tvé
 nitro! —
- 235 A také říká: — Ach, mé tělo, běda! —
 Tu řekněte jí: — Paní naše, ty naříkáš. Ach, tvé tělo! —
 — Ať jste kdokoli,
 z mého nitra do nitra vašeho a z mého těla do těla
 vašeho...
- Jestliže jste bohové, dobré slovo vám povím.
 240 Jestliže jste smrtelníci, dobrý osud vám určím. —
 Nebesa a zemi zaklínajte!
 (*1 řádek zničen*)
 Obdarují vás říční vodou, však neberte ji!
 Obdarují vás zrnem z pole, však neberte je!
 245 Jenom jí řekněte: — Dej nám to ubité tělo, jež visí
 na hřebu! —
 Jeden z vás Inanně chléb života dá, druhý jí pokropí
 živou vodou

a Inanna zajisté povstane.“

- Oba dva pozorně vyslechli Enkiho slova,
 jak mouchy létali kol brány,
 250 jak ještěrky se točili kolem stěžejí.
 Ereškigal, matka, rodička,
 ležela nemocna kvůli dětem svým.
 Její svaté tělo lněnou pokrývkou nebylo zahaleno,
 řadra její jak nádoba nebyla...
 255 a jenom říkala: „Ach, mé nitro, běda!“
 Tu pravili jí: „Paní naše, ty naříkáš. Ach, tvé nitro!“
 A také říkala: „Ach, mé tělo, běda!“
 Tu pravili jí: „Paní naše, ty naříkáš. Ach, tvé tělo!“
 „Ať jste kdokoli,
 260 z mého nitra do nitra vašeho a z mého těla do těla
 vašeho...
 Jestliže jste bohové, dobré slovo vám povím.
 Jestliže jste smrtelníci, dobrý osud vám určím.“
 Nebesa a zemi zaklínali.
 Chtěli jim darovat říční vodu, však nevzali ji.
 265 Chtěli jim darovat zrno z pole, však nevzali je.
 „Dej nám to ubité tělo, jež visí na hřebu!“ pravili.
 I odvětila jim Ereškigal svatá:
 „To tělo ubité je vaše vládce.“
 „I když to tělo ubité je paní naše, dej nám je!“ řekli.
 270 I dali jim ubité tělo, jež na hřebu viselo.
 Jeden dal Inanně života chléb, druhý jí pokropil
 živou vodou
 a Inanna povstala.
 Když se už z podsvětí chystala vyjít,
 tu zadrželi ji Anunnakové řkouce:
 275 „Kdopak kdy z podsvětí nedotčen vyšel?!
 Jestliže Inanna chce odtud odejít,
 nechť nám dá za sebe náhradu!“
 Inanna vyšla z podsvětí
 a démoni jak jehla malí
 280 a démoni jak rákos... velcí

po jejím boku se drželi.

Nebyl to hodnostář, kdo před ní kráčel, však třímal
žezlo,

nebyl to posel, kdo po boku jí šel, však opásán byl zbraní.
Průvodci její,

- 285 průvodci Inanny,
neznají chléb a neznají vodu.
Nejedli nikdy z oběti mouky,
nepili nikdy z úlitby vod.
Z mužova klína manželku berou,
290 od prsu kojné trhají děcko.

Inanna vyšla z podsvětí,
a když opustila onen svět,
průvodkyně její Ninšubura vrhla se jí k nohám,
poklesla do prachu oděna v špinavý šat.

- 295 Tu démoni pravili Inanně svaté:
„Inanno, ty dojdi již do svého města, toho si vezmeme!“
A Inanna svatá démonům odvětila:
„Je to má správkyňe dobrých slov,
posel můj pravdivých zpráv.

- 300 Splnila moje příkazy
a slova, jež jsem jí řekla, dobře chovala v paměti.
Jak nad rozvalinami pro mne naříkala,
v chrámu bušila na buben,
obešla kvůli mně příbytky bohů,

- 305 rozdrásala si líce, rozdrásala si ústa,
rozdrásala si hýždě zahalené,
jak chudšas v prostý se oblékla šat
a v Ekuru, Enlilově chrámu,
v Uru, příbytku boha Nannara,
310 a v Eridu, Enkiho svatyni,
mne opět přivedla k žití.“

„Nuž, půjdeme s tebou do Ummy, půjdeme s tebou
do chrámu Sigkuršaga.“

V Ummě, před chrámem Sigkuršaga,
bůh Šara se jí vrh k nohám,

- 315 poklesl do prachu oblečen v špinavý šat.

Tu démoni pravili Inanně svaté:

„Inanno, ty dojdi již do svého města, toho si vezmeme!“
A Inanna svatá démonům odvětila:

„Šaru . . .

- 320 mého lazebníka, komorníka mého,
za žádnou cenu nesmíte odvést!“
„Nuž, půjdeme s tebou do města Badtibiry, půjdeme
s tebou do chrámu Emuškalamma.“

V Badtibiře, před chrámem Emuškalamma,
bůh Lulal se jí vrh k nohám,

- 325 poklesl do prachu oblečen v špinavý šat.

Tu démoni pravili Inanně svaté:

„Inanno, ty dojdi již do svého města, toho si vezmeme!“
A Inanna svatá démonům odvětila:

- 330 „Lulala, vůdce, oporu pravice mé i levice,
za žádnou cenu nesmíte odvést!“

„Nuž, půjdeme s tebou do Kullaby jabloňových hájů.“

I následovali jí do Kullaby jabloňových hájů.

Tam seděl vznešeně na trůnu Dumuzi, oblečen
v nádherný šat.

Démoni se ho chopili . . .

- 335 Vylili . . .

Sedm jich do něho tuče jak . . .

Již mu pastýři nehrají na flétnu a na píšťalu.

I pohlédla na něho Inanna smrtícím zrakem,
oslovila ho ochromujícím slovem,

- 340 káravým hlasem ho okřikla.

„Toho si vezměte!“

I vydala Inanna svatá pastýře Dumuziho do rukou
demonů.

Průvodci jeho,

průvodci Dumuziho,

- 345 neznají chléb a neznají vodu.
Nejedli nikdy z oběti mouky,

nepili nikdy z úlitby vod.
Nesytili se rozkoší ženského klína,
nedali něžný polibek dítěti.
350¹ Z mužovy náruče synáčka rvou
a z tchánova domu odvlékají snachu.

Dumuzi propukl v pláč, tvář jeho byla bledá.
I pozvedl mládenec ruce své k nebi, ruce své pozvedl
k Utuovi.

„Ó, Utu, tys bratr mé ženy, já jsem tvůj švagr!
355 Já nosím olej do domu tvé matky,
já nosím mléko do domu Ningaly.

Ruce mé proměň v hada,
nohy mé proměň v hada,
necht' uniknu těm démonům, kéž mne nepolapí!“

360 Utu se ustrnul nad jeho žalem.
Ruce mu proměnil v hada,
nohy mu proměnil v hada.
Unikl démonům.

(11 řádků zničeno, následujících 10 řádků poškozeno, zbytek zničen)

URSKÁ VERZE

Démoni se zřejmě sami vydali hledat náhradu za Inannu. Když byli znaveni bezvýsledným blouděním po Sumeru, jeho městech a svatyních, obrátili své kroky do Uruku, sídla bohyně Inanny, a přemlouvali ji, aby se s nimi vrátila do podsvětí.

Démoni malí otevřeli ústa svá a pravili démonům
velkým:

„Pojďte, k lůnu Inanny svaté se vraťme!“

Démoni vstoupili do města Uruku, na Inannu svatou
jali se sápat.

„Pojď, Inanno, vydej se na cestu... do podsvětí
sestup!“

5 Vydej se v místa, kam vedlo tě srdce, do podsvětí
sestup!

K Ereškigale se vydej, do podsvětí sestup!
Však přečistý svůj oděv, panovnice šat, roucho
vladařské, si neoblékej, do podsvětí sestup!
Korunu svatou, ten pyšný šperk, sejmi z hlavy,
do podsvětí sestup!

Nekrášli svůdně svou tvář, do podsvětí sestup!

10 ... do podsvětí sestup!“

(1 řádek poškozen)

I obklopili démoni Inannu svatou...

a Inanna v úzkostech jim Dumuziho vydala do rukou.

„Tomuto mládenci spoutáme nohy,
15 tohoto mládence lapíme do smyčky, na krk mu vložíme
kládu!“

Háčky, šídla a dlouhé jehly vbodli mu do tváře,

zaťali do něho veliké sekery,
mládence nutili vstávat a sedat si zas.

„Hodíme na něho... zvedneme...“

20 Mládenci svázali ruce...
a závojem hrůzy pokryli mu tvář.

I pozvedl mládenec ruce své k nebi, ruce své pozvedl
k Utuovi.

„Ó, Utu, vždyť jsem tvůj druh, já, mladý muž, a ty
to víš!

Sestru tvou vzal jsem si za ženu.

25 Ona se vydala na onen svět.
Protože sestoupila do podsvětí,
dala mne podsvětí v náhradu za sebe.

Ó, Utu, tys spravedlivý soudce, nezklam mne!

Proměň mé ruce, přetvoř mou postavu!

30 Dej, ať s tvou pomocí uniknu z rukou démonů, kéž
mne nepolapí!

Jako had překročím horské lůky,
k sestře Geštinanně se uchýlím.“

Utu se ustrnul nad jeho žalem,
proměnil ruce jeho a přetvořil jeho postavu.

35 Jako had překročil Dumuzi horské louky,
jak sokol, jenž vrhá se na ptáčka, spustil se dolů,
k sestře Geštinanně se uchýlil.

Když spatřila Geštinanna svého bratra,
rozdrásala si líce, rozdrásala si ústa,
40 sklopila tvář, roztrhla svůj oděv
a nad trpícím mládencem propukla v žalostný nářek.
„Ach bratře můj, ach bratře můj, mládenče, jehož dny
nejsou...
ach bratře můj, pastýři Amaušumgalanna, mládenče,
jehož dny nejsou...
ach bratře můj, mládenče, jenž nemáš manželku,
jenž nemáš děcko,
45 ach bratře můj, mládenče, jenž nemáš přítele, jenž
nemáš společnka,
ach bratře můj, mládenče, jenž matce své dobrotu její
neodplatíš!“

A démoni stále hledali Dumuziho, pobíhajíce sem a tam.

Tu démoni malí pravili démonům velkým:
„Vy, kteří nemáte matku, vy, kteří nemáte otce,
matku, sestru, bratra, ženu, dítě,
50 jak mocní biřici stále se vznášíte nad nebem a zemí,
vy jste ti démoni, kteří se člověku po boku drží,
neznáte milost a slitování a mezi dobrem a zlem
rozdílu nečiníte.
Kdože kdy viděl lidskou bytost, jež pokojně žila by
v hrůze...“

Nechodme k jeho příteli, nechodme k jeho švagru!
55 Pojdme si pro pastýře ke Geštinanně!“

Démoni tleskli do dlaní a znovu se jali ho hledat.
Za ustavičného vytí
přitáhli až ke Geštinanně.
„Ukaž nám, kde je tvůj bratr!“ pravili. Ona jim to však
neřekla.

60 Nebesa poklesla a země jí padla do klína, ona jim to
však neřekla.
Země se pozvedla... drásána, ona jim to však neřekla.
...šat její byl rozerván, ona jim to však neřekla.
Smolu jí vylili do klína, ona jim to však neřekla.
I nenalezli Dumuziho v Geštinannině domě.
65 Tu démoni malí pravili démonům velkým:
„Pojďte, půjdeme do ovčína!“
A v ovčíně Dumuziho polapili.
Vyhledali jej, obklopili, chopili se ho, nespouštějíce
z něho oka.
Proti mláďenci... znovu se chopili sekery...
70 a když ho tak obklopili, dýkou mu prořali klín.

Kvůli bratru svému sestra bloudila městem jako ptáče.
„Ach bratře můj, pro tohle velké zlo půjdu...
já přinesu...“

*Geštinanna následovala Dumuziho do podsvětí, chtějíc ve své obě-
tavé lásce nabídnout sama sebe v náhradu za milovaného bratra.
A Ereškigal, vládkyně podsvětí, její nabídku částečně přijala.*

(9 řádků poškozeno)

10 „Půl roku ty a půl roku tvá sestra.
Až si budeš přát, tehdy ven...
Až si bude přát tvá sestra, tehdy ven...“
Tak vydala Inanna svatá za sebe v náhradu Dumuziho.
Ó Ereškigal,
15 sladko je tě chválit!

Třetí tabulka. Skončeno
„Angalta kigalše“
(„Z nebes do podsvětí“).

SESTUP IŠTARY DO PODSVĚTÍ

NINIVSKÁ VERZE

- Do Země bez návratu, panství Ereškigaly,
Ištar, dcera Sínova, rozhodla se jít.
Vskutku se rozhodla jít Sínova dcera
do domu temnoty, příbytku Erkally,
5 do domu, kam vstupuje se, leč odkud se nevychází,
na cestu, z níž návratu není,
do domu, kde všichni, kdo vejdou, světla jsou zbaveni,
kde prach nuznou je jim stravou a hlína pokrmem.
Světlo nezří, v temnotách bydlí,
10 jak ptáci se halí v péřový šat.
Prach uléhá na závoru i dveře
(8) a mrtvé ticho rozlévá se kolem.

- Když Ištar dospěla k bráně Země bez návratu,
vrátnému u brány pravila takto:
„Slyš, vrátný, otevři bránu!
15 Otevři bránu, ať mohu vejít!
Jestliže bránu neotevřeš a vstoupit mne nenecháš,
vypáčím dveře, přerazím závoru,
rozbiji ostění, vyvrátím křídla
a vyvedu mrtvé, ti pohltní živé
20 a mrtvých víc bude než živých!“
Vrátný otevřel ústa svá
a pravil vznešené Ištarě řka:
„Postůj, paní má, dveře nevyvracej!
(22) Počkej uvnitř. . . !
Půjdu tvé jméno ohlásit královně Ereškigale.“

- 25 I vešel vrátný a pravil Ereškigale:
„Slyš, tvá sestra Ištar u brány čeká,
ona, jež velká švihadla třímá a před králem Eou
čeří hlubinu!“

- Když to Ereškigal uslyšela,
jak odříznutá větévka tamaryšku zbledla jí tvář,
30 jak rákosové stéblo zčernaly jí rty.
„Jaký to úmysl ji ke mně přivádí, s jakým to záměrem
přichází ke mně?“

Vždyť já tu piji vodu s Anunnaky,
jím hlínu místo chleba a místo piva kalnou vodu
polykám.

- Oplakávám muže, kteří opustili ženy své,
35 oplakávám dívky, jež z klína svých manželů vyrvány
byly,
slaboučké děti oplakávám, jež předčasnou smrtí
skonaly.

Jdi, vrátný, bránu jí otevři,
však jednej s ní podle prastarých zákonů!“

- I šel vrátný a bránu jí otevřel.
40 „Vejdi, má paní, nechť Kuta nad tebou zajásá,
nechť palác té Země bez návratu se raduje z tebe!“

Když první ji provázel branou, korunu velkou z hlavy
jí sňal.

- „Proč, vrátný, sňal jsi mi z hlavy korunu velkou?“
„Vejdi, má paní, tak zněj zákony vládkyně podsvětí!“
45 Když druhou ji provázel branou, z uší jí sundal
náušnice.

„Proč, vrátný, vzal jsi mi z uší náušnice?“
„Vejdi, má paní, tak zněj zákony vládkyně podsvětí!“
Když třetí ji provázel branou, z krku jí sundal
náhrdelník.

- „Proč, vrátný, sňal jsi mi z krku náhrdelník?“
50 „Vejdi, má paní, tak zněj zákony vládkyně podsvětí!“
Když čtvrtou ji provázel branou, sebral jí z řader
ozdoby.

„Proč, vrátný, vzal jsi mi ozdoby z řader?“
 „Vejde, má paní, tak znějí zákony vládkyně podsvětí!“
 Když pátou ji provázel branou, z boků jí odepjal
 z porodních kamenů pás.
 55 „Proč, vrátný, sňal jsi mi z boků z porodních
 kamenů pás?“
 „Vejde, má paní, tak znějí zákony vládkyně podsvětí!“
 Když šestou ji provázel branou, sundal jí náramky
 z rukou a nohou.
 „Proč, vrátný, vzal jsi mi náramky z rukou a nohou!“
 „Vejde, má paní, tak znějí zákony vládkyně podsvětí!“
 60 Když sedmou ji provázel branou, cudnosti roušku
 z těla jí sňal.
 „Proč, vrátný, sňal jsi mi z těla cudnosti roušku?“
 „Vejde, má paní, tak znějí zákony vládkyně podsvětí!“

Když Ištar sestoupila do Země bez návratu
 a Ereškigal ji spatřila, zlostně se osopila na ni
 65 a Ištar zas proti ní se vrhla bez rozvahy.
 Tu Ereškigal otevřela ústa svá
 a pravila Namtarovi, poslu svému, řkouc:
 „Jdi, Namtare, zavři ji v mém paláci
 a šedesát nemocí na Ištaru vypusť!
 70 Nemoc očí na její oči,
 nemoc paží na její paže,
 nemoc nohou na její nohy,
 nemoc srdce na její srdce,
 nemoc hlavy na její hlavu.
 75 Proti ní celé, proti ní šedesát nemocí vypusť!“

Poté, co vládkyně Ištar sestoupila do podsvětí,
 na kravku neskáče býk, osel se s oslicí nepáří
 a dívku na ulici neobtěžká muž.
 Sám ve své komoře uléhá muž
 80 a stranou uléhá dívka.

revers Sklíčen je Papsukkal, posel velkých bohů, chmurná
 jeho tvář,

v smuteční šat je oděn a špinavý vlas nosí.
 Zemdeně kráčel a před Sínem, otcem svým, dal se
 do pláče,

před Eou, králem, vytryskly mu slzy.
 85 „Do podsvětí sestoupila Ištar a ještě není zpět.
 Od té doby, co do Země bez návratu sestoupila Ištar,
 na kravku neskáče býk, osel se s oslicí nepáří
 a dívku na ulici neobtěžká muž.
 Sám ve své komoře uléhá muž
 90 a stranou uléhá dívka.“

Král Ea v svém moudrém srdci stvořil muže,
 stvořil herce jménem Asúšunamir.

„Jdi, Asúšunamire, vydej se k bráně Země bez návratu!
 Ať sedm jejích vrat otevře se před tebou!
 95 Ať uvidí tě Ereškigal a raduje se z tebe!
 Až její srdce bude klidné a rozjasní se její mysl,
 zaklíněj ji při všech velkých bozích!
 (7. 13) Vždyť nejsi zrozen z mateřského lůna.
 Pak pozvedni hlavu a povšimni si měchu!“

„Ó, paní má, ať podají mi měch, abych se z něho
 vody napil!“

100 Když to Ereškigal uslyšela,
 do stehna se udeřila, hryzla do prstu.
 „Žádal jsi ode mne něco, co žádat jsi neměl.
 Jdi, Asúšunamire, proklínám tě kletbou velikou!
 Budeš se živit chlebem z městských struh,
 105 z městských stok se budeš napájet!
 Zdržovat se budeš ve stínu hradeb
 a na prahu budeš usadat,
 opilec i střízlivý udeří tě v tvář!“
 Ereškigal otevřela ústa svá
 110 a pravila Namtarovi, poslu svému, řkouc:
 „Jdi, Namtare, zabaš na Egalginu!
 Lasturami okrášli prahy,
 vyved' Anunnaky a posad' je na zlaté trůny!
 Ištaru pokrop vodou života a ke mně ji přiveď!“

- 115 Šel Namtar a zabušil na Egalginu.
 Lasturami okrášlil prahy,
 vyvedl Anunnaky a posadil je na zlaté trůny.
 Ištaru pokropil vodou života a k Ereškigale ji přived.
(r. 35) „Jdi, Namtare, Ištaru propust,
(r. 36) však nedá-li ti výkupné, pošli ji zpět!“
(r. 37) Namtar se svými pomocníky Ištaru odvedl.
 Když první ji provázel branou, vrátil jí na tělo cudnosti
 roušku.
- 120 Když druhou ji provázel branou, vrátil jí náramky
 na ruce a nohy.
 Když třetí ji provázel branou, vrátil jí na boky
 z porodních kamenů pás.
 Když čtvrtou ji provázel branou, na řadra vrátil jí
 ozdoby.
 Když pátou ji provázel branou, vrátil jí na krk
 náhrdelník.
 Když šestou ji provázel branou, vrátil jí do uší
 náušnice.
- 125 Když sedmou ji provázel branou, vrátil jí na hlavu
 korunu velkou.

„Jestliže nedá ti výkupné, pošli ji zpět!
 Dumuziho, manžela jejího mládí,
 vykoupej v čisté vodě, vonným olejem pomaž,
 v červené roucho ho oblékni; nechť zahraje na flétnu
 z lazuritu“

130 a bujné děvy ať jeho mysl rozjaří!“

Vládkyně Belili se přizdobila šperky,
 drahými kameny byl její klín pokryt.
 A když uslyšela náрек bratra svého, udeřila v klenoty,
 jež krášlily jí tělo,
 udeřila v drahokamy, jež pokrývaly zředu kravku
 divokou.

135 „Jediného mého bratra mi neber!“
 Až Dumuzi vystoupí na zem, až vystoupí s ním flétna
 z lazuritu a prsten z karneolu,

až vystoupí s ním plačící muži a plačky,
 nechť vystoupí též mrtví a čichají obětní kouř!

DRUHÁ AŠŠURSKÁ VERZE

K Antum, mocné vládkyni podsvětí,
 k bohyni, jež sídlí vprostřed Erkally,
 na to Velké místo, k mocné vládkyni podsvětí,
 k bohyni, jež sídlí vprostřed Erkally,
 5 k podsvětnímu paláci, odkud se poutník nevrátí,
 kde světlo neozáří lidskou bytost,
 kde mrtví sražení jsou v prach,
 kde temnota se rozprostírá a hvězda nevzejde,
 tam dcera Sínova rozhodla se jít.
 10 Vskutku se rozhodla jít a vydala se v místa,
 odkud se poutník nevrátí.